

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izloži vsako sredo.
Marečnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za izposojnino
za celo leto Din 30—
Iskoristi po tarifu. — Pis-
mami vprašanjem naj
so priložni znamke za od-
govor. — Ne frankirane
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rekopisi se ne vra-
čajo. — Plača in teži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
nter. št. 1556. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.104. O

Podružnice Kmetijske družbe ostanejo.

Stari odbori jih vodijo naprej in nabirajo tudi nove člane.

Z razpustom Kmetijske družbe za Slo-
venijo so bile razpuščene tudi vse njene
podružnice. Glavni odbor nove Kmetijske
družbe pa je dobil pravico, da razpuščene
podružnice znova potrdi, torej obnovi nji-
hovo delovanje s starimi odbori na čelu.

Glavni odbor K. D. se je poslužil te pra-
vice ter izdal vsem podružnicam razpis, v ka-
terem med drugim pravi:

»Glavni odbor je sklenil, da z današ-
njim dnem (29. XI.) potrdi vse tiste podruž-
nice, ki so v tekočem letu obstojale.

Obenem razveže dosedanje načelnike kot
začasne upravitelje družbine imovine pri po-
družnicah njih dolžnosti, ki jim jih je poveril
začasni upravitelj premoženja Kmetijske dru-
žbe za Slovenijo.

Istočasno pa pooblasti vse bivše podruž-
nične odbore z njihovimi načelniki vrjed, da
revzamejo pri podružnicah vso družbeno
imovino in jo upravljajo po dosedanjih smer-
nicah, toda v smislu sedanjih družbenih pra-
vil do ustanovnega običnega zbora podružni-
ce, ki ga bo sklicati začetkom novega leta, ko

bodo potrjeni člani, ki so poravnali članari-
no za leto 1930.

Ravnatoko mora ta odbor izvoliti v ob-
činski kmetijski odbor zastopnika, kakor ga
predpisuje kmetijski zakon, in za katerega
izvolitev je že Kmetijska družba v Ljubljani
pred svojo razpustitvijo doposlala podružni-
cam navodila po posebni okrožnici. Ako so se
te volitve že izvršile pred razpustom podruž-
nic, ostanejo v veljavi in naj se dotični za-
stopnik prijavi županstvu.

Istočasno je glavni odbor nove Kmetijske
družbe pozval podružnične odbore, da takoj
pričnejo in najkasneje do 15. januarja zaklju-
čijo nabiranje članov, odnosno članarine, ki
znaša tudi v bodoče 20 Din. Podružnica ne
sme nobene prijave odkloniti. Kot redni čla-
ni pa bodo sprejeti le tisti, ki se dejansko
pečajo s kmetijstvom in redije najmanj eno
govedo. Vsi drugi bodo sprejeti le kot izred-
ni člani, ki pa nimajo ne aktivne, ne pasivne
volilne pravice. Da imajo vsi redni člani kva-
lifikacijo, kakor jo zahtevajo pravila, mora
potrditi županstvo občine.

Ali zabava ali pouk?

Dravska banovina, kakor se sedaj ime-
nujeta z enim imenom prejšnja mariborska
in ljubljanska oblast, se ponaša po najnovej-
ših podatkih z najmanjšim številom »analfa-
betov«, t. j. ljudi, ki ne znajo brati in pisati.
Število analfabetov na jugu naše države zna-
ša nad 80 procentov, pri nas pa le 8 in še
do te za nas še vedno previsoke številke smo
prišli zaradi tega, ker so prišli k nam tudi
Medmurje, kjer se pred vojno ogrska šol-
ska uprava za šolstvo ni posebno dosti bri-
gala. Ako pa primerjamo te številke z dejan-
skim stanjem splošne izobrazbe zlasti na de-
želi, vidimo da je splošna izobrazba pri nas
še vedno na jako nizki stopinji.

V življenju posameznika in narodov pa
je ravno izobrazba največjega pomena in to
v vsakem oziru, zlasti še v gospodarskem.
Neizobražen človek je kakor kamen na cesti.
Kamor ga breneš, tam obleži, ker si ne ve
in ne zna pomagati. Izobražen in o življen-
skih razmerah poučen človek pa vodi boj za
svoj obstanek mnogo lažje in z veliko več-
jim uspehom kakor njegov neizobraženi to-
variš.

Kmečko berilo.

Človek, ki zna brati in pisati, še ni iz-
obražen. On mora res brati! Šola nauči otro-
ke branja, nič pa ne koristi otrokom in odraslim
ljudem znanje branja, če v poznejšem
življenju nič več ne bero. Če pravimo, da me-
rimo izobrazbo naroda po številu »pismenih«
ljudi, mislimo pri tem pač da, ljudje tudi res
kaj bero in se nadalje uče iz knjig, potem ko
so šolo zapustili. Zdi se pa, da je pri nas
mного ljudi, ki takoj, ko so šolo zapustili,

nikdar več nobene knjige ne pogledajo! To
je zlasti za kmete strahovita izguba. Pozimi
ima tudi največji revež časa dovolj za branje
in za svojo izobrazbo.

Kaj pa naj kmetje bero? Včasih pred 40
in še več leti, so kmetje brali večinoma le
molitvenike in knjige pobožne vsebine. To je
bilo vse prav in pobožnost je lepa reč bila in
je še danes, ampak zlasti za današnje čase
je to premalo! Kdor hoče dandanes obstati,
mora mnogo vedeti, tudi takega, kar ne spada
v nabožne knjige. Kmet mora poznati zemljo
in njene lastnosti, mora poznati rastline, ki
jih prideluje, in njihovo vrednost, mora po-
znati živali, poljedelske stroje in še sto in sto
stvari mora poznati, če noče omagati! Večino
tega znanja si mora kmet pridobiti sam, iz
knjig. V šoli se daje otrokom le podlaga, na-
daljevanje pa si morajo ljudje sami poiskati
iz knjig, kajti zato se pač uče brati. Kjer
ljudje ne bero, tam je ves denar za šolstvo
proč vržen!

Kmet pa ni samo pridelovalec hrane za
sebe in za vse druge ljudi, ampak je tudi
občan, deželan in državljan. On ne živi sam
na širni zemlji, ampak živi v človeški družbi.

Okoli njega žive še drugi kmetje, žive
obrtniki, trgovci in uradniki. On mora pla-
čevati davke in poslati sinove k vojakom.
Kmetje žive torej v nekom določenem raz-
merju do ostalih ljudi in stanov. To razmerje
pa morajo poznati, kajti to razmerje do dru-
gih ljudi jim nalaga važne dolžnosti, daje pa
jim tudi pravice. Oboje, dolžnosti in pravice,
pa mora kmet poznati. Odkod pa naj jih po-
zna? V šoli mu takih stvari ne morejo raz-

lagati, ker otroške glave so za razumevanje
takih stvari še veliko premajhne. Tudi tukaj
more kmetu pomagati le berilo. Brati mora
pač take knjige, kjer je vse to tako razlo-
ženo, da lahko tudi kmet branje razume.

Naši kmetje potrebujejo torej pred vsem
pouka in zopet pouka in ogromno zaslugo si
bo pridobil, kdor bo znal širiti na deželi
pouk bodisi z živo besedo ali pa s knjigo. Pri
besedi »pouk« mislimo seveda v prvi vrsti
na stvaren, strokoven pouk.

Kaj pa ljudje navadno bero? Mnogo lju-
di, žalibog tudi kmetov, pa o resnem in stvar-
nem pouku noče dosti slišati na svojo ogrom-
no škodo, ampak raje tratijo čas, če sploh
bero, z branjem pripovedk, povesti ali pa na-
vadah flavz, kakor so jih včasih pripovedo-
vali berači, ko so se vrnili iz raznih božjih
poti domov. Nočemo trditi, da je branje lepih
povesti škodljivo — tudi tam se najde mnogo
dobrega. Treba pa je zapomniti, da je branje
pesmic in povesti koncem koncev vendarle
bolj zabava kakor pouk, sama zabava pa dan-
danes nikomur ne pomaga čez plot!

Preveč zabave.

Opazujemo pa dandanes, da prevladuje
na celi črti zabava. To ni in tudi ne bo dobro.
Res je zabava potrebna vsakemu človeku,
prav tako kakor počitek in spanje. Kakor pa
se morata delo in počitek vrstiti, tako tudi
zabava ne sme biti edino, kar beremo. Ima-
mo pač tudi knjige, ki znajo na poljuden in
na zelo mikaven način obravnavati jako re-
sne stvari, toda teh je malo. Če pa takih ni,
je treba pač poseči tudi po manj zabavnih, a
bolj poučnih knjigah.

Na deželi imamo dandanes že mnogo
knjižnic. Poglejte enkrat, kakšne knjige ima-
jo! Mirno rečeno, da knjižnice, ki imajo samo
zabavne knjige, ne ustrezajo pravemu svo-
jemu namenu, ki obstoji v širjenju izobrazbe,
ne pa v skoro samem pospeševanju zabave!

Pri tej priliki naj nam bo dovoljeno ome-
niti tudi predavanja. Predavanja so zelo učin-
kovito sredstvo za izobrazbo, ker živa beseda
pač vse drugače deluje kakor mrtva črka.
Toda če pregledujemo sezname predavanj,
ki jih priredijo razna društva itd. za pripro-
ste ljudi, opazujemo isti pojav kakor pri knji-
gah: mnogo zabave, mnogo manj pa pouka.
Ne rečemo, da zabavna predavanja niso lepa.
Prav lepa so in do neke mere imajo tudi
vzgojni pomen, vsaj toliko, da ljudje ne sede
ves svoj prosti čas v gostilnah. Trajne vred-
nosti pa zabavna predavanja nimajo. Kaj ima
n. pr. človek, ki posluša predavanje o življe-
nju Indijancev ali pa o popotovanju na kak-
šen ledenik, za spoznavanje življenja ali pa
za spoznavanje in presojanje svojega raz-
merja do svoje okolice? Te vrste predavanja
človek pač posluša eno uro ali dve, ko pa je
pripovedovanja konec, je tak, kakoršen je bil!
V tem oziru bi bilo zelo potrebno popraviti,
kar je zgrešenega. Mnogi bodo sicer rekli, da
ni primerne snovi za predavanja in da si
morajo pač pomagati kakor si morejo. To ni
res. Treba je le imeti odprte oči in ušesa in
življenje nam daje snovi dovolj za najrazlič-
nejša razmišljanja.

Časopisje.

Knjige izpodriva dandanes v veliki meri časopisje. Tudi časopisje je lahko — pravzaprav bi moralo biti! — zelo važen širitelj kulture in izobrazbe, žalibog pa opazujemo tudi pri nas nevesel pojav, da se tudi časopisje izgublja čimdalje bolj v plitvih »flavzah« mnogo premalo važnosti pa polaga na resnost in na izobrazbo, zlasti na tisto izobrazbo, ki jo potrebuje kmet, t. j. večina našega naroda. Res je, da ljudje z veliko slastjo požirajo obširne popise ropov in tatvin itd., res je pa tudi da ostanejo ljudje, ki uživajo samo te vrste duševno hrano, vse življenje zaostali in omejeni tepčki. Človek ne živi samo telesno, ampak tudi duševno življenje in kakor mora imeti telo svojo hrano, da ne propade, mora imeti tudi duh človekov svojo hrano, da ne zaostane.

Izobrazba je največja moč posameznega človeka in narodov. Kjer je izobrazba na višku, tam ni nevarnosti za pogin. Izobrazba dela iz ljudi šele — ljudi, močne ljudi, ki znajo kljubovati vsem nevarnostim in jih tudi premagati.

Ker pa smo že govorili o časopisju, naj vas spomnimo še enkrat na naš list. Mi se zavedamo važnosti svoje naloge in dajemo ljudem po svoji moči dobro in resno berilo, da imajo ljudje kaj od tega. Od »flavz«, ki jih človek ob osmih bere, ob devetih pa že pozabi, nima nihče nič. Zato pa prosimo vse naše prijatelje, ki jim je omika in solidna izobrazba ljudi pri srcu, da nas podpirajo v našem prizadevanju s tem, da nam pomagajo pridobiti čim več novih naročnikov.

Naj ne ostane nobena položnica, ki jih današnji številki prilagamo, neizkoriščena!

Pospeševanje kmetijstva.

(Nadaljevanje.)

IV. Pospeševanje živinoreje.

§ 35. Živinoreja in njeno pospeševanje se ureja s posebnim zakonom. Vsa prizadevanja za pospeševanje živinoreje morajo biti vedno organski zvezana s prizadevanji za pospeševanje kmetijstva vobče ter se ne smejo izločati od njih.

§ 36. Vsa državna in samoupravna posestva in ona privatna posestva, ki se pogodboma zavežejo za to, morajo gojiti za plemo čim večje število govedi in drobnice, perutnine i. dr.

Plemenske živali se morajo vsako leto o pravem času ponuditi ministrstvu za poljedelstvo ali občemu upravnemu oblastvu, ki ga odredi ministrstvo vnaprej, te pa jih po potrebi odkupujeta za ceno po pogodbi s privatnimi osebami, odnosno po proizvajalnih stroških z državnih ali samoupravnih posestev.

Če se ponudba ne sprejme v 14 dneh od dne, ko se je oddala na pošto v priporočenem pismu, sme lastnik svobodno razpolagati s ponujenimi živalmi.

Zavarovanje živali.

§ 37. S posebnim zakonom se uredi zavarovanje živali na zadrugi osnovi ob sodelovanju sresa, oblasti in države.

V. Državna in samoupravna posestva.

§ 38. Da se zavaruje izvajanje nalog, ki se odredijo s §§ 21. in 36. državnim in samoupravnim posestvom, morajo predložiti ta posestva najkasneje v treh mesecih, ko stopi ta zakon v veljavo, ministrstvu za poljedelstvo svoje gospodarske osnove na vpogled in v odobritev. Ministrstvo za poljedelstvo ima pravico, kontrolirati po svojih organih izvajanje odobrene gospodarske osnove. Če bi se osnove ne izvajale na samoupravnem posestvu, ima ministrstvo za poljedelstvo pravico, imenovati za upravo posestva komisarja, ki mora urediti gospodarjenje po odobreni gospodarski osnovi in ga potem izročiti samoupravi.

VI. Kako je pospeševati razpečevanje kmetijskih pridelkov.

§ 39. Predpisi o standardizaciji in tipiziranju kmetijskih pridelkov za izvoz se določajo z zakonom o kontroli kmetijskih pridelkov, namenjenih za izvoz. Prav tako se urejajo s posebnimi zakoni ukrepi zoper ponarejanje vina in zoper ponarejanje kmetijskih živil.

§ 40. Za čiščenje izvoznega in setvenega žita se morajo napravljati v žitornih krajinah postopno sreske in občinske postaje za čiščenje žita. Kolikor se to ne bi moglo storiti

z združništvom, mora to izvesti sresko načelnštvo po sklepu sreskega kmetijskega odbora in s sredstvi občinskih kmetijskih skladov ob primerni subvenciji iz državnih sredstev ali ob poročstvu države pri Privilegirani agrarni banki za odplačilo vseh ali delnih nabavnih stroškov.

§ 41. V žitornih krajinah, ki pridelujejo žita nad lastno potrebo, si je treba prizadevati, da se ustanove za druge žitnih pridelovalcev, ki napravljajo — če je mogoče, pri postaji za čiščenje — svoja skupna žitna skladišča. Za taka skladišča je treba odstopiti zadnugam, kjer to prostor dopušča, brezplačna gradilišča na železniških postajah poleg tračnic; potrebno gradivo in stroje pa je dovažati z železnico po režijski tarifi. Razen tega se jim mora dajati iz sredstev sreskih, občinskih in državnih kmetijskih skladov podpora za prvo ureditev.

Združna skladišča imajo pravico, izdati na vskladiščeno žito skladovne liste, ki jih prevzema Privilegirana agrarna banka po pravilniku, katero izda ministrstvo za poljedelstvo sporazumno z upravnim odborom Privilegirane agrarne banke.

§ 42. Analogno, kakor je rečeno v prednjem paragrafu za zadruge žitnih pridelovalcev, se podpira ustanavljanje in delovanje združnih kleti (pivnic), oljarjev, mlekarjev, kuharjev žganja in špirita, založišč tobaka, opija (afiona), hmelja, bolhače in vseh drugih kmetijskih pridelkov — razen tega pa tudi zadruge ribičev in izdelovalcev ribjih konserv. Za vse take zadruge daje poleg podpore, določene v prednjem paragrafu, ministrstvo za poljedelstvo po možnosti brezplačno strokovnjake, ki podpirajo zadrugo ter uvajajo njene poslovodje v umno poslovanje.

Občinski (mestni) kmetijski sklad.

§ 47. V občinski (mestni) kmetijski sklad se stekajo:

1. Polovica dohodkov od živinskih potnih listov iz občinskega (mestnega) območja, in sicer občinskih taks za izdajanje živinskih potnih listov in za prenos opredeljene pravice. Višino teh taks predpisuje minister za poljedelstvo v soglasnosti z ministrom za finance. Odredbe člena 14. zakona o odvratanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni z dne 14. junija 1928. se razveljavljajo, kolikor nasprotujejo predpisom te točke.

2. Čisti dohodek od pašnine (§ 29.).

3. Čisti dohodek občinskih (mestnih) razsadnikov.

4. Dohodek od merice občinskih (mestnih) postaj za čiščenje semenja.

5. Vsaj 10% vseh rednih proračunskih izdatkov. Izključujejo se izredne investicije

občine (mesta). To se ne nanaša na mesta, v katerih je kmetovalcev manj kot 30% vsega prebivalstva, pri čemer se smatra za kmetovalca vsak davčni zavezanec, ki mu izvira obdavčeni dohodek pretežno iz kmetovalstva (gospodarstva). — V mestih, kjer je 30% do 50% kmetovalcev, odredi veliki župan na predlog mestnega zastopa, kolik odstotek je treba trajno uvrstiti v letni proračun mesta za mestni kmetijski sklad.

Mesta z več kot 50% kmetovalcev morajo uvrščati v svoj vsakoletni proračun isti odstotek kakor selske občine. Siromašnim občinam in mestom sme veliki župan na predlog občinskega (mestnega) zastopa znižati prispevek njih proračunov za kmetijski sklad pod 10%. Zoper odločbo velikega župana je dovoljena pritožba na ministra za poljedelstvo, ki odloči o njej sporazumno z ministrom za notranje posle in z ministrom za finance.

6. Drugi dohodki.

Z občinskim kmetijskim skladom razpolaga občinski zastop na predlog občinskega kmetijskega odbora (§ 53.) in sreskega kmetijskega odbora (§ 55.), ki ju odobruje sreski načelnik. Če je treba izdatka v korist vsega sresa n. pr. za sreski razsadnik, postajo za čiščenje semenja i. dr., sklene o tem namesto občinskih zastopov sreski kmetijski odbor (§ 55.). Taki sklepi sreskega odbora imajo prednost pred sklepi občinskega zastopa toliko, da se morajo pokriti ti izdatki v prvi vrsti in sorazmerno iz vseh občinskih kmetijskih skladov sreskega območja v razmerju njih obveznega prispevka po točki 5. tega paragrafa. Šele, ko se pokrijejo ti skupni izdatki, se smejo uporabiti preostala sredstva poedinah občin za izvajanje sklepov občinskih kmetijskih odborov.

§ 48. Državni, oblastni in občinski kmetijski skladi se nalagajo obrestonosno pri Privilegirani agrarni banki in njenih podružnicah, kjer take poslujejo.

§ 49. Državni, oblastni in občinski kmetijski skladi se smejo porabljati izključno za namene, navedene v tem zakonu in v zakonih, ki so v zvezi z njim. Vsaka drugačna uporaba je kazniva po disciplinskih predpisih, kolikor ne spada pod kazenski zakon. Izdatki osebnega značaja, kolikor so neizogibno potrebni za izvajanje prej omenjenih namenov, a niso določeni s proračunom, se ne smejo plačevati brez odobritve neposrednjega višjega oblastva, za oblastvene kmetijske sklade pa ne brez odobritve ministra za poljedelstvo.

Zaključni račun o izdatkih in prejemkih se mora predložiti na koncu vsakega računskega leta prav tako, kakor se predlagajo tudi ostali zaključni računi po državnem ali oblastnem proračunu, v preizkus pristojnemu višjemu oblastvu, zaključni račun ministrstva za poljedelstvo pa glavni kontroli. Za preskušanje računov je treba, glede na § 45. tega zakona, uporabljati vse zakone in predpise, ki veljajo za analogne račune po državnem proračunu.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetniške, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Poljedelska zbornica.

Organizacija enakih in istih stremljenj je predpogoj uspešnega delovanja v svobodnem gospodarstvu in življenju sploh.

Na moč organizacije se danes naslanjajo vsi narodi in po številu in kakovosti organizacijskega zmisa cenimo narode in njih življenje.

Živimo v dobi, kjer je posameznik ničla, in nad njim se postavlja višja sila — skupnost.

Vsi stanovi od proletarca pa tja do največjega denarnega magnata ne iščejo zaščite svojih pravic v borbi poedinca, družijo se v skupnost, moč katera jih sili v to, so pa njih skupni interesi, njih skupno delovanje, da dosežejo ono, kar je poedincu nemogoče.

Že od nekdaj velja izrek: »V skupnosti je moč.« Ta moč je ogromna in skoro ni sile, ki bi se ji zoperstavljala za daljšo dobo.

Naš narod tvori kmet. 80% vsega našega prebivalstva v državi obdeluje zemljo in živi od nje. Mi smo izrazita agrarna država in v tej državi je kmet tvorec vsega.

Oziroma moral bi biti gospodar položaja. Ni pa prišlo še do tega, ker v vsem svojem snovanju smo še daleč za drugimi narodi. Mi nimamo še niti one ustanove, katera bi nam dajala vse smernice, nimamo še lastne poljedelske zbornice. Upanje pa je, da se nam ta podeli že v najkrajšem času. Je sicer skrajni čas, da pridemo do tega ali da nismo še došli, je krivda naša. Ker, kdor si sam ne pomaga, ga tudi Bog zapusti.

Našo poljedelsko zbornico čaka ogromna naloga. Težka vprašanja leže pred nami nerešena in zamotana. Ne samo na tehničnem polju, ampak tudi na organizatoričnem smo še v povojih.

Glavna naloga bo tu pač, preobraziti našo poljedelstvo in mu dati lice kakoršno rabi za svetovni trg. Industrializacija in standardizacija poljedelstva je naša največja potreba ne samo z ekonomskega stališča, ampak tudi socialne plati. Tu mislimo na naše izseljence in koloniste širom sveta, ki zapuščajo rodno zemljo, ker jim le ta ne nudi dovolj kruha in prostora za obstanek. Naše najboljše sile ginevajo v ameriških in francoskih rudnikih. In Westfalen je že menda postal slovenski. A naloga zbornice je še širša in težavnejša, ona mora preustrojiti kmeta in z njim ves upravni aparat. 80% ljudi živi brez svoje stanovske matice. Matica bi jim morala biti prava mati in učiteljica. Polje je ogromno in zavzema preobrazitev vseh panog kmetijskega gospodarstva. To pobudo čuti najbolj oni, kateri so navezani na kmetijstvo in njega potrebe in želje. Italijanska agrarna federacija deluje roko v roki z federacijo izvoznikarjev in državno ustanovo za pospeševanje izvoza. Tu se odločuje, kaj naj kmet producira, oziroma kako naj dela, da bo uspeh večji. Sem se stekajo vsa poročila o setvi in žetvi, o stanju kmeta v gotovih krajih in njega življenjskem standardu. Od tu vodijo niti v vsako večje selo, kjer se z lepimi vzornimi vrtovi in nasadi ter stavbami daje primer pametnega in racionalnega gospodarstva. V vseh krajih, kjer delujejo poljedelske zbornice ali njim enake ustanove, opazujemo mrzlično gibanje v združništvu in stremljenju po napredku.

Poljedelska Zbornica mora zaseči vse panoge, ki spadajo in pridejo le količkaj v dotiko s kmetiskim gospodarstvom.

Preko produkcije kreditov in vnovčevanja mora poročati svetu v kulturnem, gospodarskem in političnem stanju onih, katere zastopa. Zbornica mora biti voditelj in to pravi voditelj, ki ne nudi samo tega, kar narod zahteva, ampak mu nudi predvsem to, kar potrebuje in mu koristi. V tem tiči vse ono ogromno delo, ki čaka onih, ki jim bo poverjena naloga ustvariti zbornico. Nemčija in

Avstrija nam lahko služita za zgled, kako treba postopati in se bojevati, da se dvigne kmetški stan in se mu da ono, kar mu pripada. Najboljši možje organizacije poljedelstva, praktiki vseh polj delujejo v teh zbornicah in cilj vseh je: Močan kmetški narod, bogati in ponosni kmetje.

Veliko važnost bomo morali polagati na izbero osebja, ki bo imelo nalogo delovati in ustvarjati naša stremljenja. Na čelo vsem oddelkom morajo priti možje, sposobni in delavni, ljudje ki vidijo tudi v jutri in v leto. Možje, katerih volja je delati in ustvariti nekaj, kar nam bo lahko v ponos. Naloga je težka in vsa njena bodočnost zavisi od tega, kako začnemo. Začeti je potreba tako, da bodo stvar vodili res možje, ki znajo svetovati in svoje nasvete tudi izpeljati. Časi birokratizma so za nami, danes smo v dobi akcije in dela. Tega nam sicer manjka, a pride v nas, ko bomo prisiljeni pospešiti korak.

Poljedelska zbornica nam pride baš ob pravem času in upati je, da bomo znali ceniti nje pomen ne samo z besedo, ampak tudi z dejanji.

Dejansko sodelovanje vseh in vsakogar nas mora dovesti do uspeha. Ako pa nam bo tudi tu ljubša naša običajna igra za stolčke, potem je bolje, da sploh ne začnemo. Ker boljše je nič imeti, kakor pa imeti nekaj in to mrtvo. Kadaveri niso baš prijetna stvar.

G. Gomišček.

Praznovanje 1. decembra.

Po celi državi so se vršile na državni praznik osvobođenja in ujedinjenja dne 1. decembra velike proslave jugoslovanske državne misli. In prav posebno slovesen način so obhajali državni praznik v Zagrebu, kjer je »Jugoslovanska akademika čitalnica« zagrebških visokošolcev razvila društveno zastavo. Slovesnosti se je udeležil tudi Nj. Vel. kralj potom svojega zastopnika armijskega generala g. Matića, iz Beograda pa je prispela godba kraljevske garde. Prisostvovali so najodličnejši zastopniki vojaških in civilnih oblasti, zastopniki vseh treh univerz in raznih kulturnih in prosvetnih društev.

Svečanosti na dan državnega praznika so se vršile tudi v inozemstvu tako v Parizu, Ženevi, Solunu, na Dunaju, Skadru itd.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov.

Občni zbor Zveze slovenskih agrarnih interesentov se bo vršil v nedeljo, dne 15. decembra 1929 ob 3/4 na 10. uro v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Ako ne bi bil ob tej uri občni zbor sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje drugi občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu navzočih.

Zaupniki agrarnih interesentov naj obveste vse člane Zveze v svojem okolišu, da se naj udeležijo občnega zbora.

Kako je z nami?

Nobenega dvoma ni, da je eno najvažnejših vprašanj današnje dobe vprašanje agrarne reforme. Potreba po končnoveljavni ureditvi tega vprašanja stopa čimdalje bolj v ospredje.

V zadevi agrarne reforme leži ves križev pot malega kmetškega človeka. Zgodovina preteklosti izpoveduje gigantske borbe vsega kmetškega stanu za obstanek in svobodnejše življenje. Krvaveli so in umirali pod valpetovim bičem in njihovo seme je današnji kmet, kar ga uživa svobodno svojo zemljo. Niso pa še vsi deležni tega sadu. Še je mnogo kmetških ljudi, ki čakajo da dobe zemljo na podlagi zakonov o agrarni reformi.

Današnja borba za zemljo ni več taka kakor je bila ona naših prednikov. Danes ne odločuje več orožje, ampak pamet in izobrazba. Postave so tukaj, ki urejajo vprašanje agrarne reforme, a koliko je agrarnih interesentov, ki bi te postave poznali?

Malo jih je, zelo malo. Imamo svojo organizacijo, Zvezo agrarnih interesentov, ki nas poučuje, ki nam pomaga, ki nas zastopa in koliko jih je, ki to organizacijo podpirajo, ki so njeni člani. Dobrih deset odstotkov se jih je komaj prijavilo. Na tisoče se jih pa še ne zaveda, da smo samo v skupnosti močni.

Zima trka na vrata. Številni družinski očetje čakajo s strahom, kaj bo ž njimi. Mnoge se stanovanjske odpovedi po graščinskih kočah. Mnogo jih čaka z nakaznicami za drva. Kje jim bodo nakazana? Na nepristopnih krajih, v silni oddaljenosti? Vse to nas navdaja s skrbjo in se tesneje oklepamo svoje organizacije, da bi se vse pravično rešilo in iz brezposelnih kmetških ljudi napravilo zadovoljne gospodarje, ki ne bi bili vsak dan v strahu in skrbeh za svoj kruhek in stanovanje. — Agrarni interesent z dežele.

Novi vinski zakon.

Ministrstvo poljedelstva je sprejelo več zakonskih načrtov, ki jih je že obravnaval vrhovni zakonodajni svet in ki postanejo v kratkem zakoni. To so v glavnem zakonski načrti o vinu, o rastlinskih škodljivcih, o živinoreji itd. V ministrstvu izdelujejo končno besedilo teh zakonskih načrtov in načrta o zadrugah, ki pride te dni v vrhovni zakonodajni svet. Ker bo zakon o vinu v kratkem sankcioniran, je podal kmetijski minister dr. Oton Frangeš sotrudnikom časopisja vsebino tega važnega zakona.

Novi zakon o vinu naj zaščiti pravo vino pred potvorbami, obenem pa naj ustvari standardna kvalitetna vina in jim omogoči konkurenco v inozemstvu. Z druge strani pa vsebuje zakon posebne odredbe za pobijanje vsakih drugih zlorab. Vsako kršenje teh odredb bodo kaznovala državna sodišča na osnovi izjav enoloških postaj in strokovnjakov iz vrst trgovcev in interesentov.

Enako zakon prepoveduje sajenje neplemenskih vin, tako zvanega direktorja, (šmarnice), ki se, ker je necepljeno, naglo širi v naši državi ter je zaradi svoje škodljivosti v veliki meri krivo, da je padel naš izvoz. Razen škodljivosti tega vina za zdravje je treba omeniti še to, da je n. pr. v tako vinorodnem kraju, kakor je okolica Negotina, ki se je prej odlikovala po najboljšem vinu, bilo letos na prodaj grozdje po 70 par kg, ker je ves kraj poplavljen z direktorjem. Na drugi strani je okolica Smedereva, ki se je znala popolnoma ubraniti šmarnice, prodajala letos grozdje po 4 Din kg.

Tudi v pogledu izvažanja vina vsebuje novi zakon važne odredbe.

Pri sestavi zakona je ministrstvo vodilo stremljenje, da se osnujejo posebne vinarske zadruge, ki bi v svojih kletah mogle izdelovati nekoliko izbranih vrst vin v velikih količinah, ker je praksa pokazala, da se takih vin v inozemstvu mnogo proda. Takih zadrug je v naši državi danes okoli 20, a od tega jih je bilo polovico osnovano letos. Razen tega gre stremljenje za tem, da se na podlagi novega zakona in s sodelovanjem zadrug in države ustanove prodajalne vina v vseh velikih mestih tujih držav, ki same ne proizvajajo vina. S takimi prodajalnami so si druge države osvojile velika tržišča. Glede na odlično kakovost naših vin in glede na to, da jih je moči z vestnimi in strokovnjaki manipulacijami še izboljšati, je minister prepričan, da bomo mogli uspešno konkurirati s tujimi znamkami, čeprav so se nekatere vsidrale celo na našem tržišču.

NOVICE.

Št. Vid nad Ljubljano. Pretekli petek smo spremili k večnemu počitku posestnika Janeza Slapničarja iz Št. Vida. Pokojni je bil eden izmed onih zavednih kmetov, ki je velik del svojega življenja posvetil za dobrobit kmetskega stanu. Neumorno je sodeloval pri Kmetijski podružnici, pri Kmetijski gospodarski zadrugi in sploh pri vseh kmetijskih organizacijah. Od početka je bil ne samo naročnik, ampak tudi vesten čitatelj »Kmetškega lista«, in si je vse njegove nauke zapisal globoko v srce. Za svoje delo v javnem življenju je tudi dobil priznanje in so ga vsi cenili in spoštovali. Pri gospodarskih organizacijah, pri katerih je sodeloval, je nastala vrzel, ki jo bo težko izpopolniti. Ohranili mu bomo trajen spomin.

Škocijan pri Turjaku. 25. novembra 1929 nas je zapustil vsem priljubljeni šolski vodja Leopold Likar in nastopil svoje službeno mesto v Blagovici pri Lukovici. Kako je bil pri vseh priljubljen, je dokaz ta, da so bile vse oči rosne ob slovesu — otrokom in odraslim faranom. Krajevni šolski odbor je sicer prosil prosvetno oblast, da bi ga še pustila v Škocijanu, a se ni dalo pomagati, ker je bilo imenovanje že izvršeno. Vsi želimo, da bi se gospod upravitelj čimprej vrnil.

Utonil je v potoku pri Radohovi vasi upokojeni železničar Vid Kremenšek. Ko je šel čez potok, mu je najbrže spodletelo in je padel v 15 cm globoki potok ter utonil. Domnevajo, da ga je zadela kap. Zapušča ženo in sedem nepreskrbljenih otrok.

Slovenci v Ameriki. V tretjem distriktu v Clevelandu je bil izvoljen te dni v mestno zbornico slovenski odvetnik John L. Mihelič. — V Forest City, Pennsylvania je bil izvoljen za župana g. Martin Muhič, ki biva že okrog 35 let v tem kraju. — V Strabane pri Canonsburgu, Pennsylvania je bil izvoljen za davčnega kolektorja Slovenec Anton Bevc ml.

Kmetijski oddelek pri trgovinski zbornici. Upravni odbor beograjske trgovinske zbornice je sklenil osnovati Kmetijski odsek pri trgovski zbornici in je že sprejel tozadeven pravilnik.

Hrabro ženske čete. Listi poročajo, da je pri ruski ofenzivi v Mandžuriji, pri kateri so bili Kitajci na celi črti poraženi, sodelovala tudi četa ženskih vojakov. Ruske ženske so se tako hrabro borile, da so zapodile v beg celo kitajsko brigado.

Vsemirska raketa. Ta teden bodo v Horstu na severnem morju izstrelili poskusno vsemirsko raketo. Ta raketa je dva metra dolga. Kasneje bodo izstrelili drugo vsemirsko raketo, ki bo dolga 10 m. Kako visoko bo raketa letela se še ne more trditi in tudi ne vedeti, če se bo poizkus posrečil, da bi odšla v vsemirje sprožena raketa.

Slovo ravnatelja inž. Kneževića. Direktor ljubljanske železniške direkcije g. inž. Knežević se je poslovil preteklo soboto od svojih prijateljev in sodelavcev v Ljubljani. V nedeljo je odpotoval na svoje novo službeno mesto v Subotici.

Sam sebe je sodil. V prostorih ljubljanskega sodišča se je nahajal v preiskovalnem zaporu 23-letni mesarski pomočnik iz Iga Anton Podraž, ki je sredi meseca junija ustrelil svojo mačeho. Po umoru se je javil sam orožnikom, ki so ga pridržali in odvedli v ljubljanske zapore. Podražu se je očitno poznalo, da ima težko vest in je postajal z dneva v dan bolj otožen. Ko so mu prinesli pretekli ponedeljek hrano, je skočil iz svoje celice na hodnik in se pognal preko ograje. Padel je deset metrov globoko na kamenit tlak in bil takoj mrtev.

Glasbena Matica na Francoskem. Glasbena Matica, ki je odpotovala na Francosko, da tam priredi več pevskih koncertov, je do-

živela že pri prvih nastopih pravo zmagoslavje. Tako v Nancyu, kakor tudi drugod so bile dvorane nabito polne. Francoski listi obširno poročajo o koncertih in so polni hvale za pevski zbor in slovensko pesem. Med drugimi nastopi je priredil kvartet ljubljanske Glasbene Matice tudi koncert slovenskim rudarjem v Aumetzu.

Škocijan pri Turjaku. V času od 17. do 25. novembra t. l. se je vršil pri nas misijon. To je čisto prav in lepo in se bi zaradi samega tega dejstva v časopisu s takimi važnimi cerkvenimi prireditvami ne pečali. Toda nekaj je, kar nismo in ne moremo pri tem odobravati in to je, da se je javno s prižnice napadalo agilno gasilno društvo in se pozivalo članstvo, da izstopa. Čemu to, gospodje misijonarji? Ali ne vidite, da ste na najboljši poti, da ves pomen misijonov na ta način ubijete. Ja, celo pri spovedi se je spraševalo, če je kdo član gasilnega društva in da mora takoj izstopiti sicer bo pogubljen. In dalje. Kaj so vam na poti Kmetiski list, Slovenski Narod in drugo časopisje. Kaj se res ne morete otresti onih neznosnih časov, ko je cerkev opravljala vlogo političnega priganjača. Ne moremo se dovolj načuditi, da imate o svetosti misijonov take pojme, da naj služijo za razbijanje prepotrebni gasilnih društev. Seveda se namen ni dosegel, ker kmetje preveč dobro poznajo važnost gasilnih društev.

Imenovanja v veterinarski službi. Pri kraljevi banski upravi Dravske banovine sta bila postavljena za veterinarske inspektorje gg. Alojz Pavlin in Fran Černe ter za višje veterinarstvo svetnika gg. Anton Korošec in Viktor Zajec.

Zobni atelje Bevc Jožko Ljubljana Gospodarska cesta 4/I.

sprejema

od 1/2 9. — 1/2 13. in od 14. — 1/2 18. ure

Na željo tudi izven določenih
ur ali nedeljo dopoldne

(Plačilne ugodnosti)

Delavsko zavarovanje obhaja letos 40 let, odkar sta uveljavljena zakona o bolniškem in nezgodnem zavarovanju. Oba zakona sta se izvajala na ozemlju naše Jugoslavije samo v Sloveniji in Dalmaciji. Danes se o socialnem zavarovanju nič več ne govori, ali je potreben, ali ne, ampak glavno kako ga izpopolniti, da bo popolnoma v skladu z razmerami in potrebami širokih delovnih slojev in z gospodarskim življenjem naroda. Socialna zakonodaja je najvažnejša kulturna pridobitev vsakega gospodarsko naprednega in razvitega naroda. Tega se sicer Slovenci še premalo zavedamo, a spoznanje o njegovi važnosti čim dalje bolj prihaja, posebno kadar nudi delavskim družinam zaščito in pomoč v nezgodah in boleznih in razbremenjuje kmetske občine na bolniških stroških. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani bo na najslavesnejši način proslavil ta važen jubilej. Kot uvod v proslavo je izdal izčrpno in zelo poučno letno poročilo Okrožnega urada za l. 1928.

Koliko je v Ljubljani ljudskošolskih otrok? Ljubljana šteje po letošnjih podatkih 7.325 šolo obveznih otrok. Občinski proračun za vzdrževanje šol znaša 2 milijona dinarjev.

Današnji številki „Kmetškega lista“

smo priložili

položnice

vsem cenj. naročnikom ter prosimo vsakega posameznika, da poravna svojo naročnino za prihodnje leto, ako mu je le možnost dana, do konca decembra.

Naročnina listu ostane kakor doslej samo **30 dinarjev za celo leto**

Smrt pilota Müllerja. V mariborski bolnici je podlegel poškodbam, ki jih je dobil pri padcu z aeroplanom, 25-letni pilot Müller. Njegov spremljevalec, odvetnik dr. Šestan je pa umrl nekaj dni kasneje tudi v mariborski bolnici.

Razveljavljen odlok oblastnega komisarja. Pred upravnim sodiščem v Celju se je vršila v sredo 27. novembra t. l. razprava v tožbi, ki jo je vložil g. Kenda z Bleda proti odloku bivšega oblastnega komisarja dr. Marka Natlačena, s katerim je samosvoj ribolov g. Kende proglasil za zakupni okraj za dobo 20 let in je bila razpisana prisilna dražba. Upravno sodišče je tožbi ugodilo na celi črti in odlok dr. Natlačena razveljavilo.

Vlom pri Ormožu. Neznani vlomilci in tatovi so pretekle dni udrli v trgovske prostore g. Fr. Antoliča v Sv. Tomažu pri Ormožu in mu odnesli za 60.000 dinarjev blaga. Orožništvo sicer tatove pridno zasleduje, a jih še ni moglo dobiti v pest.

Zadružna pivovarna. Gostilničarske zadruge se resno pečajo z mislijo o ustanovitvi lastne pivovarne, ki bi stala izven pivovarniškega kartela, da bi tako vodila uspešno konkurenco proti cenam piva, ki jih je določil kartel. Pivovarna bi se imela osnovati v Laškem. Tudi potrebni kapital je baje že zagotovljen.

Križevci v Prekmurju. 22. novembra je vozil skozi naše kraje zastopnik neke večje tvrdke z avtomobilom zmleto papirko. Sredi visokega blata na cesti se mu je avto pokvaril in napreči so morali par konj, da so privlekli avto do Križevcev, kjer so ga popravili, da je mogel nadaljevati svojo pot.

Dva nevarna ptička pod ključem. V Ljubljani so te dni aretirali v neki predmestni gostilni »gosta« Jakob Čimžarja iz Orehovlj pri Kranju, ker je razgrajal in razbijal. Ko so možakarja na policiji zasliševali, so odkrili v njem izredno nevarnega vlomilca in tatu, ki je komaj pred par meseci zapustil sodne zapore v Mariboru. Vse njegovo rokomojarsko početje, nebroj tatvin, vlovov in ropov so imeli že popisano na sodnji. Povedal jih je njegov srčni prijatelj iz zaporov Jože Petrič, katerega so orožniki prijeli začetkom novembra pri Otočah pod Brezjem, ko sta nobel oblečena prikorakala po državni cesti s Čimžarjem. Orožnikom sta se gospoda zdela sumljiva, pa so ju pobarali po imenih. Prestrašena vlomilca sta stekla vsak na svojo stran. Petriča so ujeli in izročili v ljubljanske zapore, Čimžarju se je pa posrečilo odnesti pete. Sedaj sta zopet skupaj.

S konjem v smrt. Že nekaj tednov so pogrešali na Viču pri Ljubljani stanujočega Jožefa Klobučarja, ki je odšel z vozom in konjem v mestni log po drva, a se ni več vrnil. Čez nekaj dni, ko se je voda v Malem grabnu odtekla, se je prikazal v strugi konj in vez. Klobučarja pa kljub skrbnemu iskanju niso mogli najti. Te dni je pa slučajno zapažil njegovo mrtvo truplo njegov prijatelj med koreninami v strugi.

Ker ni držal obljube — se je ustrelil. Te dni se je ustrelil v beograjskem hotelu Sla-

vija delavec Blagoje Radulović iz Kragujevca. Pri njem so našli pismo, v katerem sporoča svoji ženi, da je izvršil samomor radi tega, ker je obljubil svoji prvi zaročenki, ko je umirala, da ji bo ostal do groba zvest in se ne bo z nobeno oženil. Kljub temu je pa poročil sedanjo ženo pred tremi dnevi. Vest ga je vsled prelomljene obljube tako pekla, da ni mogel več prenašati življenja.

Rdeče barvo prodajal — za papriko. V Vel. Bečkereku je policija aretirala nekega trgovca, ki je na veliko potvarjal papriko. V njegovi zalogi so našli več kot 1000 kg ponarejene paprike iz rdečkaste barve. Domneva se, da je mož spravil že velike množine take paprike v promet.

Kupujem kakor vsako leto vse vrste zobotrebce (klinčke)

po najvišjih cenah.

M. Pakič, Ljubljana

Sv. Petra nasip 27 (za vodo)

Babié in Pospišil. Morilca znanega novinarja Toni Schlegla iz Zagreba šoferja Babié in Pospišil sta pobegnila na Reko. Kakor poročajo zagrebški listi, sta se nekaj časa skrivala v okolici Zagreba, nato sta pa preoblečena v kmetško obleko dopotovala na Sušak, odkoder sta pobegnila na Reko. Policija ju zasleduje radi umora dveh zagrebških detektivov.

Ponarejeni tisočaki. V Bjelovaru se je nedavno vršil živinski sejem. Ob tej priliki je kupil neki dokaj čedno oblečeni možki par lepih volov od hrvatskega kmeta za 28.000 dinarjev. Kupec je izplačal vsoto v tisočdinarskih bankovcih. Ko se je vrnil kmet domov, je ugotovil, da so vsi bankovci ponarejeni. Takoj je zadevo prijavil policiji v Bjelovaru, katera je uvedla preiskavo in ugotovila, da je neznani kupec prodal kupljene

vole nekemu trgovcu v Bjelovaru za 26.700 dinarjev dobrega, pravega denarja in na to brez sledu izginil.

Poslanec ustrelil policijskega komisarja. V vasi Knjižin na Poljskem je imel kmetški poslanec Sanicki političen shod, kateremu je prisostvoval tudi policijski komisar. Sredi govora je ta shod razpustil in poslancu prepovedal govoriti. Govornik se je nekaj časa z njim prerekal, nazadnje pa je potegnil revolver in komisarja ustrelil. Poslanca so aretirali.

Število časopisov v Jugoslaviji. Iz statistike je razvidno, da izhaja v Jugoslaviji 800 časopisov in listov in sicer: 31 dnevnikov; 6 listov po trikrat tedensko; 16 dvakrat tedensko; 190 tednikov; 10 trikrat mesečno; 95 dvakrat mesečno; 364 mesečnikov; 26 dvomesečnikov; 19 tromesečnikov; 8 polletnikov; 4 enkrat na leto in 30 listov izhaja na neodrejen čas. Po vsebini se dele: 163 politično informativnih; 45 kulturno književnih in umetniških; 40 znanstvenih; 228 stanovsko strokovnih; 94 verskih; 33 zabavnih; 31 mladinskih; 33 športno telovadnih; 53 reklamnih in propagandističnih; 48 uradnih in 28 ostalih listov. Po pisavi se jih tiska: z latinico 414; s cirilico 206; mešano latinico in cirilico 82; v dveh jezikih 88.

Kitajske čete razpršene. Ruska konjenica je pretekli teden vztrajno prodirala proti Harbinu v Mandžuriji in podila pred seboj v neredu begajočo in raztepeno kitajsko vojsko. Nad 12.000 Kitajcev je padlo v teh bojih. Rusi so zaplenili velike množine vojnega materijala. Nankinška vlada je zaprosila pod pritiskom prodirajoče ruske armade, Društvo narodov v Ženevi za posredovanje. Diktator Mandžurije Čang-Co-Liang je dobil od centralne vlade polnomočje, da prične takoj pogajanja z Rusijo in uredi vprašanje mandžurskih železnic, radi katerih je nastopilo sedanje vojno stanje med obema državama. Ker so Kitajcem zmanjkala poleg tega še finančna sred-

stva za drago vojsko, se je Čang-Co-Liang obrnil tudi na Japonce za pomoč.

Zlato admiral Kolčaka. Že več tednov se je vršila v Tokiju (glavnem mestu Japonske) ogorčena borba za posest enega milijona in 400 tisoč zlatih jenov med tamošnjim predstavnikom sovjetske unije in nekdanjim vojnim atašejem carske Rusije. Ko je prišel zastopnik sovjetov v banko z vsemi potrebnimi dokumenti, da dvigne shranjeno zlato, so mu sporočili, da ga je ravno pred par urami vzel bivši ruski vojni ataše, ki se je izkazal z verodostojnimi potrdili, da je pravi naslednik Kolčakov. Ta je baje izročil zlato kozlašemu atamanu Semenovu, ki vodi belogardiste v Mandžuriji. Med tem sta pa v časopisih objavila izjavo, da jima ni ničesar znane o Kolčakovem zlato.

Liudska samopomoč

v Mariboru sprejme za slučaj smrti in doživetja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ

Din 53.000 na podporah.

Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo.

Brezmesni dnevi v Moskvi. Boljševiške oblasti so odredile dva dneva v tednu, ko se ne bo smelo prodajati mesa. Ta ukrep so izvršile oblasti radi tega, ker je v Moskvi veliko pomanjkanje mesa.

Pokončevanje kobilic. Na apulska polja v južni Italiji so se vsedli ogromni oblaki kobilic. Oblasti so stopile takoj na delo ter so porabile 200 centov arzenikovega strupa, s katerim so pokončale nad 150 milijard kobilic, ki so tehtale 11 tisoč ton (1 tona = 1000 kg). Stroški za arzenik so znašali 400 tisoč lir.

Parnik se je potopil ob angleški obali. Pretekli teden. Utonilo je osem potnikov, dočim so ostale z velikanskimi naporji rešili

PODLISTEK

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Zaroka na St. Domingu.

(Nadaljevanje.)

Po tej izjavi, ki je kljub vsej navidezni milini bruhnil starkin bes iz nje, je ostala mladenka v nemali zaprepačenosti v sobi. Predobro je poznala starkino sovraštvo napram belokožcem in ni mogla verjeti, da bo starka takšno priliko, ko si ga lahko uteši, pustila neizrabljeno. Strah, da utegne takoj poslati v sosednje naselbine in priklicati zamorce, da premagajo tujca, jo je prisilil, da se je oblekla in takoj odšla za njo v spodnjo sobo. Starka je zmedenost zapustila kredenco, kjer je bilo videti, da je imela nekaj opravka, in je sedla h kolovratu, zroč na proglas, ki je bil nabit na vratih. Z njim je bilo vsem črnem pod smrtno kaznijo prepovedano dati belopoltim streho in zaščito. In kakor da jo je premagal strah, ko je uvidela krivico, kakršno je napravila, se je hipoma obrnila in padla pred noge materi, ki jo je izozad opazovala. Objela jo je okrog kolen in jo prosila, naj ji odpusti blazne izjave, kakršne si je bila dovolila v prilog tujcu. Opravičevala se je s stanjem: pol v snu, pol bdeča —, v kakršnem jo je presenetila, ko je ležala v postelji, z načrti za njega prevaro. Omenila je, da ga popolnoma izroča osveti veljavnih deželnih zakonov, ki so že enkrat odločili njegovo propast. Starka je nejeverno motrila mladenko in je rekla po kratkem premolku: »Tako mi neba! Ta tvoja izjava mu je za no-

coj otela življenje! Ker si zapretila, da ga sprejmeš v svoje varstvo, je bila že zastrupljena jed, ki bi ga izročila oblasti Conga Hoanga, v smislu povelja, — vsaj mrtvega.« Za tem je vstala in izlila skozi okno lonec mleka, ki je bil stal na mizi. Tončka, ki sama svojim čutom ni zaupala, je vsa prevzeta groze strmela v mater. Starka je medtem spet sedla in dvignila mladenko, ki je še vedno klečala na tleh, pa jo je vprašala, kaj je neki tekom ene same noči tako naglo moglo premeniti njene misli. Da li je ostala včeraj po tistem, ko mu je pripravila kopel, še dolgo pri njem? In je li mnogo govorila s tujcem? Tončka pa, ki so ji grudi burno valovale, ni na to odgovorila nič ali vsaj ne nič gotovega. Povešenih oči je stala, se držala za glavo in se sklicevala na nekšnje sanje. En sam pogled na grudi nesrečne matere, je dejala, se naglo sklonila in ji poljubila roko, — ji je zopet priklinal v spomin vso nečlovečnost plemena, ki mu pripada ta tujec. Skrila je obraz v predpasnik, se obrnila in zagotavljala, da bo že videla, kakšno hčer ima v njej, čim se vrne zamorec Hoango domov.

Babekan je sedela zatopljen v misli in pretuhtavala, odkod neki izvira dekletova strastnost. Tedaj vstopi tujec v sobo z listkom, ki ga je bil napisal v svoji spalnici in kjer vabi rodbino, naj pride za par dni v naselbino zamorca Hoanga. Zelo vedro je pozdravil mater in hčer. Ko je izročil starki listek, je prosil, naj bi takoj poslala v šumo in poskrbela za družbo, kakor je bila obljubila. Babekan je vstala in rekla z izrazom nemira, ko je polagala listek v stensko omaro: »Gospod, prositi vaju morava, da se takoj vrnete v spalnico. Cesta je polna posameznih zamorskih trop, ki hodijo tod mimo in javljajo, da

bo krenil general Dessalines s svojo vojsko v te kraje. Ta hiša, ki je vsakomur odprta, vam ne nudi nobene varnosti, ako se ne skrijete v svoji spalnici, ki ima okna na dvorišče, in vrat in oken na vso moč skrbno ne zaklenete.« — »Kako, general Dessalines?« je presenečeno vprašal tujec. — »Ne vprašuj!« ga je prekinila starka in trikrat s palico potrkala po tleh, »v spalnici, kamor pojdem z vami, vam bom vse pojasnila.« Tujec, ki ga je starka s preplašenimi kretnjami rinila iz sobe, se je med vrati še enkrat obrnil in vzkliknil: »Ali pa ne bo treba poslati rodbini, ki me pričakuje, vsaj sla, ki bi —?« »Vse bo poskrbljeno, mu je segla starka v besedo, medtem ko je po njenem trkanju prizval vstopil v sobo deček-bastard, ki ga že poznamo. Nato je ukazala Tončki, ki je s hrbotom proti tujcu obrnjena stopila pred zrcalo, naj dvigne v kotu stoječo košaro živil. In mati, hči, tujec in deček so se podali zgoraj v spalnico.

Tu se je starka udobno spustila na stol in pripovedovala, kako je bilo nad gorami, ki zastirajo obzor, vso dolgo noč videti svetlikanje ognja generala Dessalinesa. Ta okolnost je temeljila na resnici, najsi se tudi ni bil do tega trenutka pojavil v teh krajih noben zamorec njegove vojske, ki je jugo-zapadno prodirala proti Port au Prince-u. Uspelo ji je na ta način pahniti tujca v vrlinec nemira, ki ga je pa pozneje spet umela pomiriti z zagotovilom, do bo ukrenila vse mogoče za njegovo rešitev in še celo v najhujšem slučaju, ako se vojaki nastanijo tukaj. Ko je nato prisrčno opozoril, naj v teh okolištinah priskoči njegovi rodbini vsaj z živili na pomoč, je vzela hčerki košaro iz rok in jo izročila dečku. Naročila mu je, naj gre kraj ga-

z rešilno ladjo, ki je prihitela na pomoč na obupne signale potapljaljoče se ladje. Vzrok nesreče je bila silno gosta megla, vsled katere je ladja zavozila v podmorske pečine.

Sto let poročena. Najstarejši zakonski par se nahaja gotovo v glavnem mestu Brazilijske, kjer sta te dni obhajala stoletnico poroke zakonca Pacifig. Mož Jose Pacifig je star 129 let, a žena je za štiri leta mlajša. Najmlajša hči Pacifiga je stara 66 let. — Dežela Para je splošno znana po izredno starih ljudeh. Tako živi v tem kraju še 50 ljudi, ki imajo nad sto let življenja za seboj, a najstarejši človek ima 131 let.

Medved raztrgal otroka. V bližini mesta Marosvasarhely na Madžarskem sta odšla v gozd pripravljat drva kmet Aleksander Kibesti in njegov sin. Naenkrat se priklati v njuno bližino večje število medvedov. Eden se je zagnal na otroka in ga popolnoma raztrgal. Oče, ki je gledal strašen prizor, se je vsled živčnih napadov zgrudil na tla in medvedje so ga pustili na miru.

Tudi Grki žele iz Rusije. Listi poročajo, da je pripravljenih 50.000 Grkov, naseljenih že stoletja po južni Rusiji, ki jo žele zapustiti in se hočejo vrniti v svojo staro domovino, ker se v Rusiji ne da živeti na kmetih. Nad 4000 Grkov je že zaprosilo za potne liste v Moskvi. Grčija se svojih bratov brani, ker jih nima kje naseliti.

Letalske nesreče na Angleškem. Angleški državni podkancler za avijatiko je izjavil v parlamentu, da se je dogodilo na Angleškem v teku letošnjega leta 29 letalskih nesreč, pri katerih je našlo smrt 39 letalcev.

Velikanske poplave na Angleškem. Vsled neprestanega deževja je nastopila po nekaterih krajih južne Angleške velikanska poplava. Več mest je poplavljenih nad en meter visoko in na tisoče ljudi je ostalo brez kruha in ogroženih od lakote in smrti. Voda je udrila tudi v rove mnogih rudnikov ter zahtevala veliko človeških žrtev. Delavska vlada je napravila vse mogoče korake, da ublaži nesrečo.

lebbjega ribnika, v bližnjo gorsko šumo in izroči košaro tamkaj bivajoči rodbini tujega častnika. Častniku se godi dobro, naj pove. Prijatelj belopolitih, ki so zaradi stranke, za kakršno so se odločili, sami morali veliko pretrpeti od črncev, so ga sočutno sprejeli v svojo hišo. Čim bo le velika cesta prosta obožene zamorske tolpe, ki jo je pričakovati — je končala — bo takoj ukrenjeno potrebno, da bo tudi njej, rodbini, preskrbljeno bivališče v tej hiši. — »Si razumel?« je vprašala, ko je končala. Deček si je postavil košaro na glavo in odvrnil, da pozna opisani galebji ribnik, kjer je včasih s tovariši ribaril. Vse bo sporočil tamkaj nočujoči rodbini tujega gospoda, kakor mu je bilo naročeno. Ko je starka vprašala tujca, da li ima še kaj pripomniti, si je snel s prsta prstan in ga izročil dečku z naročilom, naj ga dá poglavarju družine, gospodu Strömlju v potrdilo, da so sporočena obvestila res zanesljiva. Za tem je mati odredila marsikaj v tujčovo varnost, kakor je dejala. Ukazala je Tončki zapreti polkna. Da prežene temo, ki je zbog tega zavladala v sobi, je ob kresilniku, ki ga je imela na kamnovem ozidku, sama — ne brez truda — našla luč; goba se namreč ni hotela zanečiti. Tujec je porabil ta trenutek, da je Tončki nežno ovil roko krog ledij in ji zašepetal na uho, kako je kaj spala, in da li naj matere nič ne obvešča o tem, kar se je zgodilo. Na prvo vprašanje pa Tončka ni odgovorila. Izvila se je iz objema in odvrnila na drugo: »Ne, ako me ljubite, niti besede!« Premagala je strah, ki so ga vsi ti lažnjivi ukrepi vzbujali v njej. Pod pretvezo, da bo tujcu pripravila zajtrk, je naglo planila v sobo v pritličju.

Iz materine omare je vzela pismo, kjer

Poslala je v ogrožene kraje pionirje in delavce za reševanje poplavljenec.

Poskušen atentat v cerkvi sv. Petra v Rimu. Mlada, lepa ženska je te dni prisostvovala večernicam v cerkvi sv. Petra v Rimu, ki jih je služil škof Smit. Ko je po cerkvenem opravilu odšel škof proti zakristiji, je stopila pred njega mlada ženska, hipoma potegnila revolver in ga namerila v škofova prsa. K sreči je revolver zatajil. Žensko so vatikanski orožniki takoj aretirali in odpeljali na stražnico. Pri zaslišanju je izjavila, da je hotela radi tega škofa ustreliti, ker ji je obljubil preskrbeti v Rimu službo, a že dve leti zastonj čaka na njo.

Zgorel največji ameriški aeroplan. Ko je napravil pretekli teden največji ameriški aeroplan prvi poskusni let nad Milleolom, se je vsled eksplozije motorja vnel in zrušil na dve hiši. Požar je objel tudi hiši, ki sta do tal pogoreli. Aeroplan je imel seboj 30 potnikov, ki so večinoma našli smrt pod razvalinami hiš in aeroplana.

»KMETIJSKA MATICA«.

Knjige Kmetijske Matice so gotove in uprava je že začela z razpošiljanjem. Gospode poverjenike prosimo, da od vsakega uda poberejo nanj odpadajoči del potnih stroškov. Obenem naj že pri predaji letošnjih knjig pobirajo udnino za prihodnje leto. S tem si zelo mnogo olajšajo delo. Vsak ud dobi sledeče 4 knjige: Veliki koledar za leto 1930, »Kmetovalčev svetovalec«, »Življenje čebel« in »Ponočni pomenek«.

Žepni »Kmetijski koledar 1930« je skoro razprodan. Na razpolago imamo samo še nekoliko izvodov. Zato naprošamo vse one gg. razprodajalce, ki bi koledarčkov, katere so prejeli, ne mogli razprodati, da jih vrnejo. Le na ta način bomo mogli zadovoljiti zakasnele naročnike. Kdor tega koledarja še nima, naj si ga zato takoj naroči, sicer ga ne bo več prejel.

v svoji nedolžnosti tujec vabi družino, naj pride z dečkom v naselbino. Na slepo srečo, ako bi ga mati pogrešila, odločena, da v najhujšem slučaju tudi smrt prestane z njim, je zdirjala z listom za dečkom, ki je že korakal po veliki cesti. Pred Bogom in srcem svojim ni smatrala tujca več samo za gosta, ampak za svojega zaročenca in soproga. Čim bi le bila njegova stranka v hiši dovolj močna, je bila pripravljena, brez pridržka to izjaviti materi; kajti računala je v takih okolišninah na njeno zaprepaščenje. »Nanky«, je rekla, ko je v naglici in vsa zasopela došla dečka na veliki cesti, »mati je izpremenila svoj načrt, v kolikor se tiče rodbine gospoda Strömlja. Vzemi to pismo! Naslovljeno je na gospoda Strömlja, starejšega poglavarja rodbine, in vsebuje vabilo, naj bi prišel za nekaj dni z vsem, kar spada k njemu, v našo naselbino. Bodi pameten in stori še sam, kar le moreš, da uspe dozorev tega sklepa. Congo Hoango, zamorec, ti bo to poplačal, ko se vrne!« »Dobro, dobro, sestrinca Tončka,« je odvrnil deček. Skrbno zamotano pismo je vtaknil v žep in vprašal: »In kaj naj bom krdecu na poti semkaj jaz za vodnika?« »Vsekakor,« je pripomnila Tončka. »To se razume samo po sebi, ko oni ne poznajo teh krajev. Vendar zaradi morebitnega premikanja čet, ki bi se utegnile vršiti po veliki cesti, ne boš nastopil potovanja pred polnočjo. Potem boš pa hojo tako pospešil, da prideš semkaj, predno napoči prvi zor. — Ali se lahko zanesem mate?« je vprašala. »Le zanesite se na Nanka!« je odgovoril deček. »Vem, zakaj izvajljate te bele begunce v naselbino, in zamorec Hoango bo z menoj lahko zadovoljen!«

Za tem je prinesla Tončka tujcu zajtrk. Ko je spet pospravila, sta se mati in hči zaradi

TEDENSKI KOLEDAR:

- 8. decembra, nedelja: Mar. spočetje.
- 9. decembra, ponedeljek: Leokadija.
- 10. decembra, torek: Judita.
- 11. decembra, sredo: Damaz.
- 12. decembra, četrtek: Makacen.
- 13. decembra, petek: Lucija.
- 14. decembra, sobota: Janez od K.

SEJMI:

- 9. decembra: Litija, Mokronog, Sv. Lovrenc v Brežini, Buče, Vrenska gorica, Dobova.
- 10. decembra: Metlika, Št. Jur ob južni žel., Kamnik.
- 13. decembra: Gor. Logatec, Mengeš, Radovljica, Studenice.
- 14. decembra: Mišji dol.

VALUTE:

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-51
1 švicarski frank	Din	10-95
1 avstrijski šiling	Din	7-98
1 ameriški dolar	Din	56-34
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-67
1 italijansko liro	Din	2-97

Spor za južni tečaj. Ameriški kapetan Byrd je odkril tekom svojega bivanja na ozemlju južnega tečaja razne dežele, za katere pa zahteva Anglija posestne pravice. Te svoje zahteve je tudi sporočila v posebni noti ameriški vladi. Amerika pa smatra, da ima ona najmanj toliko pravic do južnega tečaja in okolišnega ozemlja kakor Anglija. Kapitan Byrd je na vseh odkritih deželah zasadil ameriško zastavo. Te dni je odletel Byrd s trimotornim letalom nad južni tečaj.

Aeroplan ni za ženitovanjsko potovanje. Neki mladoporočen ameriški par je hotel napraviti posebno vrsto ženitovanjskega potovanja. Najela sta si aeroplan in se z velike višine spustila s padalom na tla. Nesreča je pa hotela, da se je padalo pokvarilo in mladoporočenca sta telebnila na zemljo in se ubila.

svojih domačih opravil spet podali nazaj v sprednjo sobo. Izostati pač ni moglo, da je mati čez noč malo časa po tem stopila k omari in — kakor je bilo naravno, pogrešila pismo. Sama ne verujoča svojemu spominu je za trenutek položila roko na glavo in vprašala Tončko, kam bi pač bila utegnila položiti pismo, ki ga ji je dal tujec. S pogledom, uprtim v tla je Tončka odgovorila po kratkem odmoru, da ga je tujec, kolikor ona ve, menda spet vtaknil v žep in ga zgoraj v sobi vprico njiju obeh raztrgal. Mati je debelo pogledala mladenko. Menila je, da se z gotovostjo spominja, da je prejela pismo iz njegove roke in ga položila v omaro. Ker ga pa po dolgotrajnem brezuspešnem iskanju ni našla v njej in ker zaradi več sličnih pripetljajev ni zaupala svojemu spominu, ji ni preostalo nič drugega, nego verjeti mnenju, ki ga je izrazila hčerka. Svoje žive ozlovoljenosti pa le ni mogla zakriti in je menila, da bi bilo pismo za zamorca Hoanga kar največje važnosti, ko bi bilo treba privedi družino v naselbino. Opoldne in zvečer, ko je Tončka stregla tujcu, mu je za zabavo prisledla na vogal za mizo in je večkrat izrabila priliko, da ga je vprašala po pismu. Tončka pa je bila dovolj spretna, da je razgovor zaokrenila ali ga zmedla, čim je prišel do te nevarne točke, tako da mati po tujčevi izjavi o resnični usodi pisma nikakor ni mogla priti na jasno. Tako je minil. Po večerji je mati iz previdnosti — kakor je rekla — zaklenila tujčovo sobo. Ko je s Tončko še razmislila, s kakšno zvijačo bi si mogla drugi dan vnoveč prilastiti takšno pismo, je legla k počitku in ukazala dekletu naj tudi gre v posteljo.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Nekaj resnice.

Kadar se človek napoti v svet, vidi marsikaj. Tako se je tudi meni dogodilo, da sem videl in slišal, kako se dela z našim kmetom. Žalostno je in človek bi mislil, da so to ljudje brez volje, a v resnici so »kralji na svoji zemlji.« »Kralji«, ki se ne zavedajo svoje moči in ne cenijo svoj trud in svoje ime.

Nekje so vozili češplje na postajo. Par vozov jih je bilo, ko so dospeli do nakladalne postaje, jim gospod posredovalec oziroma kupec odkloni robo, češ, »da ima že preveč in, da ne more naložiti vsega«. Ta prekupec je naročil blago in dal tudi ukaz naj se ga dostavi na postajo, a iz previdnosti ni dal kmetu običajne are. Domenjeni so bili kg po en dinar. Blago ni bilo slabo in vredno je bilo mnogo več. Nekaj časa so se prepirali in kričali. Tu pa pride »dobrotnik«. Videč prepir in bojazen kmeta, kam z blagom, se mu ponudi za kupca. Ne radi tega mogoče, ker blago rabi, ampak radi tega, ker hoče kot dober človek pomagati kmetu in ga rešiti večje zgube. Ker pa ne rabi blaga in hoče biti pošten, mu ponudi Din 0-50 za kg in poleg tega seveda plača kmet še za en liter vina. Kupčija je bila sklenjena in liter vina izpit. Kmet je izgubil 50 par pri kilogramu, a od te izgube se je menda malo naučil, kaj mora narediti, da se obvaruje tega tudi v nadalje.

Skoro nekaj enakega se je dogodilo v bližini Maribora z jabolki. Blago je bilo precej lepo in dobro, a kupcu se ni dopadlo in radi tega je moral kmet popustiti na ceni in to tako, da se mu ni izplačala niti vožnja na postajo.

V drugih slučajih kmetje kar sami pripeljejo blago na postajo in tu ga stavijo kar na licitacijo. Ob takih prilikah se navadno zgubi mnogo in kmet ne pride niti od daleč do svojega. Kupci se domenijo med seboj in potiskajo cene navzdol.

Še mnogo takega bi navedel, povedal bi še, kako se razprodaja po mestih sadje in kako roma kmet od hiše do hiše, da proda svoje blago. A to naj bo za drugič.

Kaj nas vse to uči in kaj nam narekuje?

Jasno nam kaže, da nismo organizirani in radi tega smo izročeni na milost in nemilost raznim špekulantom. Ne poznamo poteka cen in položaja na trgu, smo neuki v tržnih predpisih in zakonih in radi tega nas opeharijo in izkoriščajo. Prva odpomoč temu je organizacija zadrug. Zadruga naj bo matica vsega kmetijskega delovanja, ona mora biti voditeljica kmeta in njegova dobrotnica.

Kmet se mora osamosvojiti in si postaviti lastne temelje gospodarske samopomoči. Ker ni to slučaj, ki se dogaja samo pri sadju, ampak opažamo, da vladajo take razmere povsod, kjer kmet prodaja svoje pridelke.

Ni več razlogov, da bi se branili organizacij in podcenjevali njih pomen. Naša pot mora strmeti po moči, a moč je samo v skupnosti. Ker pa prave gospodarske skupnosti med nami še ni, more nam pomagati pri prodaji naših pridelkov le opreznost.

Ne dajati svojega blaga kar na slepo. Kupec naj si ga ogleda na vašem domu in ako mu prija in se kupčija sklene, naredi to pismo in kot potrdilo naj dá kupec primerno aro. Naučite se enkrat ceniti svoje blago in spoštujte lasten trud, da ne bo v zlo.

Blago pa naj bo, predno ga pripeljete na trg, lepo prebrano in kmet mora ostati pri kupčiji poštenjak. Dogajajo se slučajji, da kmet pokaže in ponudi eno, a ko blago pride na trg, je drugo, slabše vrste ali pa dobro pomešano s slabšim. Taka stvar škoduje mnogo bolj kot vse drugo. Ako si izpolnil vse pogoje kupčije, greš lahko mirno na trg in imaš na razpolago zakon, ki te ščiti.

Razmišljajmo mnogo, kako postaviti si lastno močno prodajno organizacijo — zadrugo.

G. Gomišček.

Denar naložite

najbolje in najvarneje pri domačem seveda

Kmeti in hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, proti trimesečni odpovedi po 7% brez odbitka davka na rento.

STANJE VLOG DIN 25.000.000—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Podružnica v MARIBORU

Slomškov trg 3, prtlj., poleg Stolne cerkve.

Tržne cene.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 22. novembra 1929 je bilo pripeljanih 376 svinj in 1 koza, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari, komad Din 80—100, 7—9 tednov stari, komad Din 150—200, 3—4 mesece stari, komad Din 350—400, 5—7 mesecev stari, komad Din 450—500, 8 do 10 mesecev stari, komad Din 550—800, 1 leto stari, komad Din 1000—1300, 1 kg žive teže Din 10—12-50, 1 kg mrtve teže Din 17 do 18, koze komad Din 100—. Prodanih je bilo 292 svinj in 1 koza.

Mariborski trg, dne 23. novembra 1929. Slaninarji so pripeljali na 54 vozov 162 zaklanih svinj, 3 tele in 1 telico, kmetje pa 34 s krompirjem, zeljnatimi glavami in čebulo in 6 s sadjem naloženih voz, kmetice pa okoli 1000 komadov perutnine in domačih zajcev na trg, kateri je bil drugače dobro preskrbljen in obiskan. — Cene mesu so se toliko spremenile, da so tudi slaninarji začeli meso in slanino ceneje prodajati kakor do sedaj. — Perutnina. Cene so bile piščancem 15—35, kokošcem 40—55, racam in gosom 50—80, puranom 75—125, domačim zajcem pa 40 do 60 Din za komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Cene: krompirju 125—175, kislemu zelju 4, kisli repi 2, čebuli 4, česnu 10—14 Din za kg, zeljnatim glavam 0-50—3, karfiolu 1—10, glavni solati 0-50—2, ohrovu 0-50—1-50 Din za komad, jajcam 1-50—2 Din komad, bučnemu olju 18—20, olivnemu olju 20 do 22 Din za liter, maslu 36—60, siru 22 do 90 Din za kg. Sadju: jabolkam 4—8, hruškam 6—10, grozdju 10—16 Din za kg. — Lončena in lesena roba 1—100 Din, brezove metle 2—5 Din za komad, koruzna slama 40 Din za vrečo. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 20. novembra so kmetje pripeljali 12 voz sena, 5 voz slame; v soboto 23. novembra pa 9 voz sena, 2 voza slame na trg. Cene so bile senu 75—125, slami pa 55—65 Din za 100 kg.

Vinski sejem v Ivanjkoveh, ki se vrši v torek, dne 10. decembra t. l., bode imel na razpolago različna izvrstna letošnja vina, kakor tudi vina iz prejšnjih letnikov. Pripuščena so vina le iz ormoško-ljutomerskih vinogradov. Sejem je pripravljen tik kolodvora v dvorani ter je odprt od 8. do 19. ure, železniške zveze so zelo ugodne, tako da se tudi od daleč lahko v enem dnevu opravi. Vsi, ki se za vina iz tega vinarskega okoliša zanimajo, udeležite se te prireditve.

Umna kuncereja. V zadnjem času opažamo med slovenskimi kuncereji veliko zanimanja za umno kuncerejo. To zanimanje gre celo tako daleč, da si posamezni rejci nabavljajo razne dragocene pasme iz inozemstva. Pa ne samo pri nabavi novih pasem, ampak tudi pri napravi kunjih kletk opažamo vsepovsod napredek. Umni rejci gojijo pač pred vsem čistokrvne živali s krasnimi kožuhmi. Vsak umen rejec vidi le v tem načinu reje svoj dobrobit, ako hoče, da uspeva njegova reja. Uspešna reja pa ne zavisi od velikega števila živali, ampak od kakovosti pasme in načina reje same. Tudi rejčeva oseba sama

upliva na potek njegove reje. Rejec, idealist, vodi rejo popolnoma drugače kot rejec — materijalist. Vendar je obema končni cilj — dohodek. Za revno družino delavca ali kmeta je ta dohodek že velikega pomena; lajša družini obstanek ter budi upanje na zboljšanje gmočnega položaja. Na tisoče revnih družin bi si opomoglo, da se poprime umne kuncereje. Pri drugih narodih je umna kuncereja že na visoki stopnji, med tem ko je pri nas še vse v povojih. Vendar je bil tudi pri nas storjen na tem polju velik korak naprej, ko se je pod okriljem Kmetijske družbe v Ljubljani ustanovil letošnji pomlad Odsek za rejo kunccev z namenom, razširjati kuncerejo med najširje plasti naroda. Odsek šteje že danes okoli 200 članov, katero število pa je od dne do dne večje. Odsek prireja strokovna predavanja, tečaje in zborovanja; posreduje prodajo živali in kože ter čantvo gmočno in moralno podpira. Poleg tega priredi odsek vsako leto glavno razstavo kunccev ter izdelkov iz njih kožuhovine v Ljubljani na velesejmskem prostoru. Poleg glavne, priredi odsek tudi več pokrajinskih razstav po raznih mestih Slovenije. Razstavljeno blago se oceni in nagradi z denarnimi nagradami. Razstav se morejo udeležiti le člani zgoraj imenovanega odseka. Letna članarina je 20 Din. Moralna dolžnost vsakega umnega rejca je, da se organizira v odseku, da z združenimi močmi delujemo v prosep kuncereje. Kdor še ne goji kunccev in se zanima zanje, naj pošlje svoj naslov na Odsek za rejo kunccev, Kmetijska družba v Ljubljani, ki mu radevolje postreže z nasveti in živalmi. Pa tudi oni, ki so že kuncereji, a še niso včlanjeni v odseku, so vljudno vabljeni, da se včlanijo in pošljejo svoje naslove.

Izšla je
Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1930

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obračtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine marke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na mence, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroskem, Štajerskem, Prekmurju, Medžurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živali; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku

tiskarni J. Blasnikova nasl.
d. d. v Ljubljani.

Radio-Ljubljana.

Naše kmeti in ljudstvo in radio.

Kmeti in stan je med naročniki radia pravzaprav še slabo zastopan. Pri nas zavzema le 10% vseh naročnikov. Drugod je to drugače. Drugod občine same nabavljajo aparate z zvočniki, po katerih oddajajo ob nedeljah po naši kmetovalski predavanja, ki jih imajo tako priliko poslušati vsi. Vemo celo za nekega velikega župana na jugu naše države, ki je priporočal občinam, da si nabavljajo lastne aparate oziroma med kmetiskim prebivalstvom razširjajo misel za radio. Isto bi mogli dočakati tudi že pri nas. Naša postaja bi šla poklicanim činiteljem v vsakem oziru na roko.

T. R. L.

Levoročni "FLACHSTEP" Cylinder

Znano je, da so najpreciznejše izdelani samo
ŠIVALNI STROJI

znamke

Gritzner in Adler
za dom, obrt in industrijo

○ Večletna garancija.

Ugodni plačilni pogoji le pri

Josip Petelinc

Ljubljana, blizu Prešernovega
spomenika ob vodi.

SEZIJSKA PRODAJA

Novo prispelega blaga po izredno nizkih cenah. — Kamgarni za moške obleke od 100 Din, razno sukno od 45 Din, volneno blago za ženske obleke 130 cm široko od Din 34—, double za suknje od Din 125— za ženske plašče od Din 55—, različni kambriki, vsakovrstni parhenti in flanele od 9 Din, bela in rjava kontenina za rjuhe od Din 20—, koci od Din 120— naprej.

Suknena obleka

3-10 m blaga z vso dobro podlago samo

Din 230—.

Blago zanesljivo dobro, cene nizke, postrežba solidna in točna. Vsakdo naj se posluži ugodnega nakupa dobrih oblačil po nizkih cenah v manufakturni trgovini

IVAN KOS, družba
z o. z.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 23.

Gotove obleke in površne suknje!

Da ustrežem mojim odjemalcem in jih obvarujem nepotrebnih potov in stroškov, sem upeljal nov način prodaje oblačilnega blaga. Vsak, kateri nima svojega krojača, ali ni z njim zadovoljen, lahko pri meni izbere blago - in dobi v 6 dneh spopovljeno obleko po najnovejši modi, ali pa po svojem okusu. Cena gotovi obleki bo cenejša, kot povsod drugod, za to jamčim. Jamčim pa tudi za dobro izdelavo in dobro podlogo!

- - Upeljal sem tudi vse vrste usnja - po znižani ceni. - -
Pridite in prepričajte se pri

Ivan A. Grosek, trgovina z mešanim blagom, Trebnje.

»JAVA« pšenična kava

je izvrstna, celo redilna in okusna. Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridejana lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znamkah, dobi vzorec 100 g »Java« pšenične kave poštino prosto. Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika. — Prišona kafe »Java« k. d., Beograd, Lomina ul. 11/8.

Za jesensko in zimsko gnojenje priporočamo

Thomasovo žlindro

vedno v zalogi pri

EKONOM, osred. gosp. zadrugi
v Ljubljani

Kolodvorska ul. 7.

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15

Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno
1839

Dečka

14 let starega, poštenega in pridnega, se sprejme takoj za delo na kmetiji in mlinu. — Ponudbe poslati na upravo »Kmetškega lista«.

**IZBEGAVAJ,
ZDRAVI, POBIJAJ**

uspešno vse bolezni dihal z
rabo razkužilnih **pastilj**

VALDA

Toda uspeh je zagotovljen
le tedaj, ako rabiš prave

pastilje »VALDA«

Zahtevaj jih v vseh lekarnah
in drogerijah, v skatljicah
z napisom

„VALDA“

Pliučne bolezni so ozdravljive!

Pliučna tuberkuloza — je-
tika — kašelj — suhi ka-
šelj — nočno potenje —
bronhialni katar — katar
v grlu — zasluzenje —
bljuvanje krvi — bruhanje
krvi — občutek tesnobe —
astmatično dihanje itd.

je ozdravljivo!

**Na tisoče
ozdravljenih!**

Zahtevajte takoj mojo knjigo

**»Nova umetnost
hranjenja«**

katere je že mnoge rešila. — Ista se more uporabiti poleg
vsakega načina življenja in pripomore, da se bolezen hitro
obvlada. Teža telesa poraste in polagano ovapnenje zaustavi
bolezen. Mnogi moške zdravniške znanosti potrjujejo vrednost
moje metode in radi odobravajo porabo iste. Čim prej se
začne z mojim načinom hranjenja, tem bolje.

Popolnoma brezplačno

dobite mojo knjigo, iz katere morete črpati mnogo potreb-
nega. Kogar mučijo bolezni in kdor se želi na hiter način
temeljito in brez nevarnosti rešiti svojih bolečin, naj piše še
danes.

Naglašam ponovno, da moja pojasnila dobite popolnoma brez-
plačno, brez vsake obveznosti od Vaše strani, ter bode Vaš
zdravnik sigurno pristal na oni od prvih profesorjev kot iz-
vrstilen preizkus.

novi način Vašega hranjenja.

Zato je v Vašem interesu, da pišete takoj, in boste od mojega
tamošnjega zastopstva postreženi v vsaki dobi.
Črpajte pouk in pojačano voljo do življenja iz knjige izku-
šenega zdravnika. Ona obsega okrepitev in življensko tolažbo
ter se obrača na vse bolnike, kateri se zanimajo za sedanje
stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. — Moj naslov:

GEORG FULGNER, BERLIN - NEUKÖLLN,
Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 616.

Kupujte pri tiskarjih, ki oglašajo v našem listu!

Pred nakupom

moških zimskih oblačil
si oglejte velikansko zalogo

v konfekcijski industriji

Josip Ivančič, Ljubljana

Dunajska cesta 7

Lastni ročni izdelki!

Cene brez konkurence!